

Pápež František

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

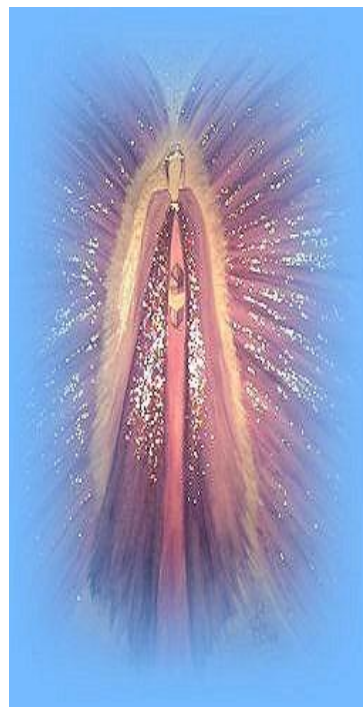
Dnes, budeme hovoriť o manželstve. Táto sviatosť nás privádza do srdca Božieho plánu, ktorý je plánom zmluvy s jeho ľudom, s nami všetkými, je to plán spoločnosti. Na začiatku knihy Genesis, prvej knihy Svätého písma, sa v zavŕšení rozprávania o stvorení hovorí: «Boh stvoril človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril... Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom» (Gn 1,27; 2,24). Božím obrazom je manželský pár, je ním muž a žena, obaja. Nie iba muž, nie iba žena, ale obidvaja. Toto je Boží obraz. A táto zmluva medzi mužom a ženou reprezentuje Božiu lásku, jeho zmluvu s nami. Toto je krásne, ozaj nádherné! Sme stvorení, aby sme milovali, ako odzrkadlenie Boha a jeho lásky. A v manželskom zväzku muž a žena uskutočňujú toto povolanie v podobe vzájomnosti a plného a definitívneho životného spoločnosti. Vtedy, keď muž a žena slávia sviatosť manželstva, Boh sa v nich takpovediac odráža, vtlača do nich vlastné črty a nezmazateľný charakter svojej lásky. Manželstvo je ikonou Božej lásky k nám. Prekrásne! Aj Boh je totiž spoločnosťou. Tri Božské osoby, Otec, Syn a Duch Svätý žijú odvždy a navždy v dokonalej jednote, a práve toto je tajomstvom manželstva: Boh vytvára z dvoch manželov jediné bytie. Sväté písmo to mocne vyjadruje: „jedno telo“. Také intímne je zjednotenie muža a ženy v manželstve. A práve toto je tajomstvo manželstva: Božia láska, ktorá sa odráža v manželskom zväzku, vo dvojici, ktorá sa rozhodne žiť spoločne. A preto muž zanecháva svoj domov, dom svojich rodičov, a ide žiť so svojou manželkou a spája sa s ňou tak mocne, že sa stanú podľa slov Svätého písma „jedným telom“. Nie sú dvoma, sú jedným.

Sv. Pavol v Liste Efezanom zdôrazňuje, že v kresťanských manželoch sa odráža veľké tajomstvo: Kristov vzťah s Cirkvou, ním ustanovený snubný vzťah (porov. Ef 5,21-33). Cirkve je Kristovou nevestou, ide tu o tento vzťah. To znamená, že manželstvo zodpovedá špecifickému povolaniu a má byť považované za zasvätenie (porov. Gaudium et spes, 48; Familiaris consortio, 56). Je zasvätením. Muž a žena sú zasvätení pre ich lásku, zasvätení láske. Práve v sile tejto sviatosti manželia prijímajú pravé a im vlastné poslanie, aby počnúc jednoduchými a bežnými vecami mohli vo vernosti a v službe zviditeľniť lásku, ktorou Kristus miluje svoju Cirkve a naďalej za ňu dáva život. Naozaj nádherný je plán, vložený do sviatosti manželstva! Uskutočňuje sa v jednoduchosti

a tiež v krehkosti ľudských podmienok. Dobré vieme, s koľkými ťažkosťami a skúškami sa stretáva život manželského páru... Dôležité je udržiavať živé spojenie s Bohom, ktoré je základom manželského zväzku. Vzťah s Pánom je vždy tým pravým putom. Keď sa rodina modlí, vzťah sa udržiava. Keď sa manžel modlí za manželku a manželka zasa za manžela, vzťah sa stáva silným. Jeden sa modlí za druhého. Je pravda, že v manželskom živote prichádzajú mnohé ťažkosti. Mnohé, však? Keď práca a peniaze nestačia, keď deti majú problémy... množstvo ťažkostí. A neraz sa manžel či manželka trochu znervózni a hádajú sa medzi sebou. Alebo nie? Škriepia sa? Stále! Vždy je to tak. V manželstve sú vždy hádky. Niekedy aj taniere lietajú, všakže? Smejte sa, ale je to pravda! Nemáme však preto zostať skleslí. Ľudská povaha je taká. Tajomstvo však tkvie v tom, že láska je silnejšia než chvíľa hádky. Preto zvyknem manželom radiť, aby deň, v ktorom sa pohádali, nikdy neskončili bez zmierenia. Nikdy! A kvôli zmiereniu netreba volať Organizáciu spojených národov, aby k vám domov prišli nastoliť pokoj! Stačí malé gesto, pohladenie: „Nuž ahoj, tak zajtra!“

A zajtra sa začne nanovo. Toto je život, ísť ďalej s odvahou k ochote prežívať ho spoločne. A to je veľké a krásne, však? Manželský život je nádherná skutočnosť a máme ju vždy chrániť, chrániť deti. Viackrát som tu už spomenul, že to, čo pomáha manželskému životu, sú tri slová. Nevie, či si ich pamätáte. Tieto tri slová sa majú vždy používať a nemajú doma chýbať: „prosím, ďakujem, prepáč“. Tri čarovné slová.

„Prosím“; aby sa manželský život vyhol nástojeniu. „Prosím ťa, čo povieš, ako sa ti to pozdáva?“ „Dovolíš, prosím ťa?“ - „Ďakujem.“ Vedieť sa poďakovať manželovi, manželke. „Ďakujem za to, čo si pre mňa urobil. Vďaka za to.“ Poďakovanie je nádherné. A keďže všetci robíme chyby, je tu ešte ďalšie slovo, ktoré je niekedy náročnejšie vysloviť, treba ho však povedať: „Prepáč mi, prosím. Prepáč!“ - Ako to teda bolo? „Prosím, ďakujem, prepáč“. Zopakujme všetci! [Spolu s prítomnými:] „Prosím, ďakujem, prepáč“. S týmito tromi slovami, s modlitbou manžela za manželku a manželky za manžela, s neustálym zmierovaním sa skôr ako sa skončí deň, bude manželstvo napredovať. Tri čarovné slovíčka, modlitba a neprestajné zmierovanie sa. Pán nech vás žehná a modlite sa za mňa. Ďakujem.“

*Keď z Egypta
vychádzal Izrael
a Jákobov syn
z kraja reči cudzej,
Júda sa mu stal svätýňou,
Izrael vladárstvom jeho.*

*More to videlo a zatíchlo
a proti toku obrátil sa Jordán.
Skákali hory ako barany
a vršky ako jahňatá.*

*Čo ti je, more, že si zatíchlo?
Čo ti je, Jordán,
že si naspäť bežal?
Prečo ste, hory,
skákali tak ako barany?
Prečo vy, vršky, ako jahňatá?*

*Pred Hospodinom chvej sa, zem!
Chvej sa
pred Bohom Jákobovým!
On skalu na jazero premenil
a kremeň na prameň.*

Tolerantní verzus radikální

„Můžeš ma odviezť do kostola?“ zaznelo z babkiných úst a ja som presne vedel, ako bude reagovať. Mal to nacvičené. Pravdaže, občas mu nevyhovovalo takto jej poslúžiť, omnoho častejšie

však na túto babkinu prosbu čakal. Vedel totiž, že keď presvedčivo zahrá zaneprázdneného a unaveného pracou, ktorého byť pre babku taxikárom čosi stojí, odzrkadlí sa to na jej finančnom poďakovaní. Takto rýchlo získal slušnú sumu na svoje večerné zábavky. Pri šoférovaní si síce musel vypočuť babkine prosby a nabádanie, aby s ňou šiel aj na svätú omšu, čo trpezlivo znášal, ba neraz jej aj prisľúbil, že len čo zazvonia, príde si vypočuť farára. Napokon však vždy zvíťazila chuť dať si s kamarátmi cigaretku pred kostolom, zistiť, čo kto z nich deň predtým zažil, a naplánovať, kam si spolu vyrazia. Kým sa babka v kostole na kolenách modlila - ako vnukovi neraz pripomenula, predovšetkým za jeho obrátenie -, on si v mysli a srdci pokojne spriadal plány, ktoré ho od Boha vzdalovali.

„Ježiš! On nechodí s nami, tak sme mu zakázali, aby v tvojom mene vyhánal zlých duchov,“ s týmito slovami prišiel Ján k Ježišovi a dúfal, že dostane pochvalu. V duchu si asi hovoril: „Môj zápal, až radikalizmus by učiteľ mal oceniť. Veď bránim jeho samého!“ Lenže ako neraz predtým, aj tentoraz Ježiš reagoval prekvapivo: „Nebráňte mu! Veď kto nie je proti nám, je za nás!“ Z tohto výroku museli byť apoštoli „v šoku“. Ježiš ich totiž vyzval, aby svoj hnev a žiarlivosť nahradili toleranciou a tešili sa z prekvapivého pôsobenia Ducha Svätého. A Duch Svätý - ako čítame - vanie, kam chce; je na ňom, koho a čím obohatí. Prekračuje naše hranice a nedá sa obmedzovať našimi predstavami o tom, komu, kedy a čo má dať. Zaujímavé je aj pokračovanie tohto evanjeliového textu. Ježiš totiž od výzvy byť tolerantný k „cudzím“ prechádza k radikálnej výzve k „svojím“: „Ak ťa zväzda na hriech ruka či noha, odtni ju; ak oko, vylúp ho.“ Človek, ktorý to číta, si v duchu povie: „Radšej budem cudzí, veď k nim je Ježiš tolerantnejší, ako byť jeho, ku ktorým je taký radikálny.“

Lenže ako sa cudzí dozvedia o Ježišových pravdách, prisľúbeniach či pozvaní, ak tí, ktorí sú jeho, budú rovnakí ako cudzí?

Babka, ktorú vnuk vozieval na svätú omšu, už zomrela. Mladý slobodný muž dnes pravidelne chodí do kostola, a hoci ťažko manuálne pracuje, každý piatok sa postí - o chlebe a vode. Bol to práve babkin radikalizmus, ktorý ho pozval žiť tak, ako videl žiť ju, aspoň po jej smrti. Babka na vnuka netlačila, keď chodieval po cestách, kde „nie je Boh“. Hnaná láskou k Bohu a rodine však o to viac žila pre Krista. A neprišla o svoju odmenu. Staňme sa pre Ježiša radikálnymi k sebe a tolerantnými k druhým.

Jozef Kozák

Birmovanci a birmovní rodičia: Návčik birmovancov bude v nedeľu (27.9. aj 4.10. po druhej sv. omši)

V sobotu 3.10. o 8:00 hod. bude veľké upratovanie kostola. Upratovať budú rodičia birmovancov. Na slávnosť birmovania a teda aj na nedeľu 11.10. kvety zakúpia rodičia birmovancov.

Zastupovanie: Počas mojej neprítomnosti v dňoch pondelok, utorok a streda ma bude zastupovať vdp. JUDr. Branislav Trubač, farár z Budmeric. Na neho sa obráťte v prípade nutnosti zaopatrenia sviatosťami alebo slávenia pohrebných obradov.

Stačil jeden povzbudivý list

Apoštoli a starší poslali do Antiochie bratom, obráteným z pohanstva, pozdrav a list. Keď si ho prečítali, radovali sa z tejto útechy (porov. Sk 15, 22-31).

Po vysvetlení nedorozumenia sa Antiochia stáva novým centrom šírenia evanjelia. Odtiaľ napokon vychádza svätý Pavol na svoje apoštolské cesty. Evanjelium sa mohutne šíri a kresťania, vedomí si úlohy šíriť ďalej radostnú zvesť spásy, zákonite prežívajú radosť, ktorá nie je z tohto sveta. Tá ich ženie ako motor, dodáva im silu a odvahu.

Pane,

viem, že tvoja Cirkev sa rozrastá geometrickým radom i dnes. Lenže niekde v „tretom svete“, nad ktorým mnohí chytrí z „civilizovaného sveta“ ohŕňajú nos. Radujú sa z krstov vo farnosti, ale tie sú skôr sporadické, než aby pribúdali. Čo sa to s nami stalo? Kde sa to zaseklo? Evanjelium je predsa stále rovnaké a Nový zákon je plný povzbudivých listov. Na ich nedostatok sa vyhovárať nemôžeme. Ani na negramotnosť. Možno zostáva už len naša vlažnosť, nevďačnosť a nedostatočné nasadenie pre Božie kráľovstvo? Odpusť nám, Pane!

Marie Svatošová „Tykadlom viery“

Sväté omše v 26. týždni Cezročného obdobia - (B)

28.IX. pondelok - streda sv.omše nebudú

1.X. štvrtok - Prvý štvrtok -Spovedanie 16:00-18:00

18:00 Za ě Štefana a Magdalénu Fajkusových a deti

2.X. piatok - Prvý piatok -Spovedanie 15:30-18:00

18:00 Za ě Leopolda a Štefaniu Kulifajových a zaťa Jána

3.X. sobota sv.omša s platnosťou na nedeľu

15:00 Za ě a žijúcich z rodiny Jozefa a Márie Peškových

Upratovanie kostola:

Upratovaciu skupinu podľa poradia (čísla domov 126-150) prosím iba o zakúpenie kvetov na nedeľu 4.10.

4.X. 27. Nedeľa Cezročného obdobia

08:00 Za ě Jozefa Mikletiča, sestru Annu a rodičov

Lektori: Vráblová M., Pešková E.

10:00 Za farníkov

Lektori: Polakovičová J., Polakovič P.

14:00 Posvätný ruženec a litánie

a výmena ružencových tajomstiev

Liturgický kalendár

28.IX. pondelok Sv. Václav, mučeník - **Esp**

29.IX. utorok Sv. Michal, Gabriel a Rafael, archanjeli - **Sviatok**

30.IX. streda Sv. Hieronym, kňaz a učiteľ Cirkvi - **Sp**

1.X. štvrtok Sv. Terézia z Lisieux, panna a učiteľka Cirkvi - **Sp**

2.X. piatok Sv. Anjeli strázcovia - **Sp**

3.X. sobota Sv. Maximián, biskup

Pod'akovanie: Minulú nedeľu sa v Bratislave uskutočnil národný pochod za život. Zišlo sa odhadom 70 - 85 tisíc ľudí.

Mons. Stanislav Zvolenský, arcibiskup, ďakuje všetkým, ktorí pochod podporili svojou účasťou, organizáciou, finančnou pomocou a dobrovoľníckou službou. Bolo to pekné vyjadrenie našej viery a svedectva o úcte k životu.

VII. Trojaké videnie sveta

Téma z Písma

Ježiš im odpovedal: *Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadia, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu. Tak sa na nich splňa Izaiášovo proroctvo: „Budete počúvať, a nepochopíte, budete hľadiť, a neuvidíte. Lebo otupelo srdce tohoto ľudu: ušami ťažko počujú a oči si zavreli, aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa, aby som ich nemohol uzdraviť.“*

(Mt 13, 13-15)

Ježiš povedal: *„Súdiť som prišiel na tento svet: aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, aby oslepli.“*

(Jn 9, 39)

Variácia

Ak sa ku stolu, na ktorom je položený list bieleho papiera, posadia proti sebe dvaja ľudia a jeden z nich napíše naň číslo 8, ide z pohľadu oboch o číslo rovnakej hodnoty. To isté platí, ak jeden napíše číslo 0. 2 oboch strán ho obaja vidia rovnako.

Iná situácia nastane, ak jeden z nich napíše číslo 9. V tej chvíli ho ten druhý vidí ako číslo o tretinu menšie. Ide o uhol pohľadu.

Preto inak vidí kopy uhlia predajca paliva a inak ekológ. Inak vidí kaluž vody na chodníku dospelý muž a inak ju vidí malý chlapec.

Rozdielne pohľady sú štatisticky najčastejším dôvodom na škriepky, spory, hádky, ba i vojny. V politike, športe, etike, náboženstve i v rodinnom, manželskom živote.

Kľúčovými slovami v citovanom úryvku z Matúšovho evanjelia sú: zmysly + mozog + srdce.

Kristus nimi dopĺňa uhol pohľadu ešte o trojakú rovnu videnia.

Ak hľadá naše oko na nejakú udalosť, je schopné pomenovať jej tvar, podobu alebo farbu, nie je teda ničím viac než kamerou.

Ak hľadáme na rovnakú udalosť rozumom, mali by sme hľadať viac ako len pomenovanie tvarov alebo farieb. Mali by sme vidieť a pomenovať súvislosti.

A ak hľadáme na rovnakú udalosť srdcom, mali by sme hľadať ešte niečo viac ako v predchádzajúcich dvoch aspektoch. Hľadať pomenovanie Božej výzvy v mojej vlastnej zodpovednosti za videné.

Ježišov odkaz na text z proroka Izaiáša poukazuje na nevyhnutnosť spojiť všetky ľudské orgány. Pretože len v ich symbióze sme schopní vidieť svet i seba celistvo.

Prosby

Začína mi dochádzať, že trpím závislosťou od vecí všedných.

- *Pane, otvor moje oči a uši na videnie a pociutie vecí nevšedných.*

Viem, že svet i život v ňom sú zložitejšie, ako sa zdá, a ja si ich tak často zjednodušujem. Asi preto, aby som ich

ľahšie pochopil.

- *Pane, otvor môj rozum na chápanie javov zložitých.*

Dokonca som došiel k tomu, a to je pre mňa veľký pokrok, že existujú nielen hodnoty tela a mysle, ale aj ducha.

- *Pane, otvor moje cítenie na prežitie dejov duchovných.*

Nemám veľké matematické schopnosti.

- *Pane, napriek tomu prosím, daj mi pochopiť, že oči a uši sú orgánom párovým, mozog a srdce nie.*

- *A pridaj okrem toho i vedomie, že tak isto je to s mojím jazykom.*

Max Kašparů „Zápisník potulného kazateľa“

VYNIKAŤ VO VĎAČNOSTI

Hovorí sa: Povedzte o niekom, že je nevďačný, a povedali ste o ňom všetko zlé. Apoštol Pavol nás vyzýva: „Vynikajte vo vzdávaní vďaky“ (Kol 2, y). Na záver roka spievame: Teba, Bože, chválime...

Vďačnosť Bohu nás učí ďakovať aj ľuďom, vidieť dobro, ktoré nám preukázali. Keď vieme ďakovať, vieme žiť v stálom spojení s Bohom. Vďačnosť darúva vzťah. Vďačnosť nás upriamuje na Pána Boha a povzbudzuje žiť v dare lásky a stávať sa darom. Kto je vďačný, nikdy nie je nešťastný. Odvážil by som sa povedať, že kto vie ďakovať, vie žiť. Kto nevie ďakovať, nevie žiť v pravde, v ktorej bol stvorený. Kto nevie ďakovať, nevie prežívať najdôležitejšiu skutočnosť: Boha, ktorý nás obdarúva, miluje, chce, prijíma.

Kedysi som v rádiu počul rozhovor s osemdesiatpäťročnou herečkou Katarínou Kolníkovou. Ľudia z celého Slovenska jej ďakovali a ona ďakovala všetkým. Azda najdojímavejší bol telefonát muža, ktorý hovoril: *„Vy ste krásny človek a ja vám, za to ďakujem. Nikdy som vás síce nevidel, ani vás vidieť nemôžem, lebo som slepý. Ale keď vás počúvam, viem, že ste krásny človek.“*

Redaktorka sa jej opýtala: *„Pani Katka, mali ste to v živote veľmi ťažké. Muž vám zomrel vo vojne, ostali ste so štyrmi malými deťmi, už vám zomrel jeden z vašich synov. Keby ste mohli, čo by ste zmenili na svojom životnom osude?“* A ona odpovedala: *„Nič by som nemenila. Ja som vďačná Božej Prozreteľnosti za všetko. Spoznala som, aj to, čo som kedysi nevedela, že aj to ťažké a boľavé, ak to prežívame s vierou v Pána Boha, stane sa pekným a dobrým.“*

Vďačný človek má vždy dôvod na radosť, nádej, dôveru, pokoj. Nevďačný človek je úbohý a opustený. Svätý Ignác z Loyoly píše, že nevďačnosť je príčina každého zla. Vďačnosť tvorí dušu a srdce nášho života.

Nuž, kiež platí o nás, že sme a vieme byť vďační. Na záver vám všetkým ďakujem. A prosím spolu s vami:

Ježišu, tak veľa si nám, už dal, daruj nám ešte jedno - daruj nám vďačné srdce.

Jozef Šuppa SJ „Sýtiť srdce i Ducha“

ČERVENÁ RUKAVICA

Práve v najchladnejší zimný deň uponáhľaný muž stratil ľavú rukavicu. Dobešla k nej myška a vliezla dovnútra. Schúlila sa a zaspala.

O chvíľu priskákala žabka, ktorá sa chcela rozohriať veľkými skokmi.

V teple červenej rukavice bolo dobre obom, myške i žabke.

Kuvik náhle zamával krídlami a zletel k nim zo stromu.

Myši a žaby nemajú sovy v láske, ale kuvik začal fňukať: „Perie mám celé zmrznuté, prosím vás, pustite ma dnu.“

Trochu sa potlačili, veľký vták d'obol na jednu i na druhu stranu a uvelebil sa.

V teple červenej rukavice boli traja: myška, žabka a kuvik.

Len čo sa utíšili, pribehol zajac a funel: „Vnútri musí byť teplúčko, však? Posuňte sa, nech sa tam skryjem aj ja!“ a usadil sa medzi nich.

Boli tam schúlení štyria: myška, žabka, kuvik a zajac.

Prišla líška, bez slova sa vrútila dovnútra a kričala: „Posuňte sa!“ Bola to veľmi panovačná líška. Beda! Jeden švík praskol a cez otvor vnikol dnu mrazivý vzduch. Čo robiť? Všetci piati boli v rukavici poriadne natlačení: myška, žabka, kuvik, zajac a líška.

K rukavici sa priknísal premrznutý diviak, celý biely od snehu. Hundral a nadával.

„Zostaň vonku! Už teraz sa tu dusíme,“ zapišťala myška.

„Prečo by som mal zostať vonku práve ja?“ zakročkal diviak. „Ak je tam miesto pre vás, bude tam miesto aj pre mňa!“ A vryl sa medzi ostatných.

Žiaľ, praskol ďalší švík a aj z druhej strany vnikol dnu studený vzduch. Zvieratká v rukavici si to však nevšimli, tak boli na seba natlačené. Sťažka dýchali všetci šiesti: myška, žabka, kuvik, zajac, líška a diviak.

Prihnal sa aj medveď. Tentoraz všetci prestrašene vrešťali: „Nie! Nie! Ty nie!“

Chudák medveď si sadol do snehu pred rukavicou a žalostne sa rozplakal.

„Vy si sedíte vnútri v teple,“ vzlykal, „ale ja som vonku v zime, v mraze. Aj chvost mi celkom premrzol.“

„Tak dobre,“ zľutovali sa ostatní, „pod' aj ty medzi nás.“

Potlačili sa, až takmer nemohli dýchať. Medveď sa schúlil, aby bol čo najmenší. Všetky švíky hrozivo praskali, ale aj medveďovi sa podarilo vojsť. V červenej rukavici už nebol ani kúsoček voľného miesta, lebo tam boli schúlení všetci siedmi: myška, žabka, kuvik, zajac, líška, diviak i medveď.

Nikto si nevšimol maličkého mravca, ktorý sa medzi nich pomaličky vtesnal.

To však už bolo priveľa! Bum! Rukavica sa rozletela na kúsky.

Všetky zvieratá sa rozkotúlali do zmrznutého snehu a bičoval ich mrazivý vietor.

A všetkým bolo znovu strašne zima.

Vzťahy medzi ľuďmi sú veľmi delikátne. Stačí maličkosť a všetko sa zničí

Bruno Ferrero „Hviezdy vidno v noci“

4. prikázanie

Cti svojho otca a svoju matku

(Ex 20, 12)

Výchova

Rodičia majú byť istotne pre deti autoritou. Nie však autoritou vynucovanou. Evanjelium hovorí, že kto vedie, má slúžiť (pozri Lk 22, 26). Každá opravdivá autorita musí vyrastať zvnútra. To znamená nie z rozkazov, ale zo vzájomného rozhovoru: starších s bohatstvom skúseností, a mladších s novosťami ich pohľadov na potreby života a spoločnosti. Takýto rozhovor podporuje a pripravuje ustavičné rozvíjanie požadovanej zodpovednosti.

V národnom spoločenstve, ktoré sa rozvíjalo po stáročia, rešpektovanie tradície a identity národa prekračuje rámec konkrétnej rodiny. Národ a Cirkev sa nemôžu odtrhnúť ľahkomyselne od svojich koreňov, ak nechcú podŕať svoju životnosť. Prisahať len na bezprostredne produktívne novoty a odmietajúť prínos tých, ktorí boli pred nami, a to je celá národná kultúra, by znamenalo stratu a nenapraviteľné ochudobnenie. K výchove mladej generácie patrí aj pamäť národa. To je už aj vec školy a celej kultúrnej i náboženskej obce.

Rodičia sú napriek tomu základnými ohniskami dlhej reťaze ľudskej a náboženskej tradície. Sú prvými učiteľmi života, aj náboženského života detí. Sú aj prvými katechétami. Odhaľujú deťom dejiny Božej lásky, jej víťazstvá i nezdary s ľuďmi. Robia to tým, čím sú - pripájajú slová k svojmu správaniu a činom. Vzájomná láska a obetavosť rodičov navzájom a k deťom je dušou a normou celej ich výchovnej činnosti. Bez tejto lásky ani najpremyslenejšia pedagogika nič nezmože.

Táto láska nachádza vhodné spôsoby i čas a rozoznáva povahy a ich momentálne dispozície, aby jej slová neodráždili, ale boli prijímané vďačne.

Štvrtý príkaz istotne zahŕňa aj to, čomu hovoríme *poslušnosť*. Ale tu vznikajú mnohé nedorozumenia. Ak aj každý zmätok v správaní syna či dcéry označujeme za neposlušnosť, riskujeme nejasnosti. Mladí chcú postupne manifestovať aj svoju vlastnú zrelosť a suverenitu. Svedčia o tom ich ambície, a tie treba pochváliť. Len sa musia učiť správne ich uplatňovať. Skutočným zlom je lenivosť, egoizmus, priživovanie sa na cudzej práci.

Ideu poslušnosti môžu znetvorene chápať takisto deti ako rodičia. Dieťa je osoba a nikdy nie je vlastníctvom rodičov. Rodičia musia pozorne sledovať potreby, reakcie i temperament detí, prejavovať im nielen náročnosť, ale i lásku a uchádzať sa o oddanosť detí. Rodičia sú povinní rešpektovať aj neopakovateľnú osobnosť syna či dcéry a pomáhať im pri jej objavovaní a rozvíjaní. *Rodičia nemôžu dieťa lámať donucovaním k niečomu, čo sa nezlučuje s jeho prirodzenými schopnosťami.* Deti nemajú rovnaké dary a schopnosti. Nie každé bude matematik alebo športovec. Deti sú introverti alebo extroverti, a to treba rešpektovať, aj keď si vyberajú povolanie. Rodičia majú za úlohu uľahčovať deťom orientovať sa v živote a rozhodovať sa o budúcnosti každému podľa jeho povahy a prirodzených i nadprirodzených darov. Rodičia nevychovejú deti pre seba, ale i pre ich budúci samostatný život. V láske to nie je vôbec ťažké a určite to nie je nemožné. Veď procesom výchovy sme v detstve prechádzali všetci. A máme dobré spomienky tak na pochvaly, ako aj na prípadné napomenutia, ak sme cítili, že smerujú k dobrému. To isté platí o spomienkach na dobrých, hoci aj prísnejších učiteľov či profesorov.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku